

Sygn. akt IV KO 96/21

POSTANOWIENIE

Dnia 12 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

w sprawie dotyczącej zażalenia L. K. na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w M. o odmowie wszczęcia śledztwa sygn. akt PR Ds. (...)
po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2021 r. wniosku Sądu Rejonowego w C.
z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt II Kp (...)
w przedmiocie przekazania sprawy do rozpoznania zażalenia innemu sądowi
równorzędnemu
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C. postanowieniem z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt II Kp (...), zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu zażalenia L. K. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w M. z dnia 30 października 2020 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez sędziego Sądu Rejonowego w S., do czego miało dojść w związku i podczas podejmowania czynności w toku postępowania w innej sprawie.

Uzasadniając przedmiotowe wystąpienie wskazano, że sędzia, którego dotyczyły czynności sprawdzające Prokuratury, orzeka w Sądzie Rejonowym w S., ale jego czynności związane były pośrednio ze sprawą II K (...), w której jako jedna z osób pokrzywdzonych występowała sędzia Sądu Rejonowego w C., a prezes tego Sądu zawiadomił organy ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa. Z

uwagi na ten związek – w ocenie Sądu Rejonowego w C. – zachodzi potrzeba przekazania zażalenia L. K. do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, a zwłaszcza potrzebę zapewnienia warunków do rozpoznania wniesionego środka odwoławczego w sposób obiektywny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o przekazanie zażalenia L. K. do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w oparciu o przepis art. 37 k.p.k. - nie zasługiwał na uwzględnienie. Argumenty przytoczone w jego części motywacyjnej nie przekonują, że w niniejszej sprawie występują wątpliwości co do możliwości prawidłowego rozpoznania środka odwoławczego przez sąd właściwy do rozpoznania zażalenia L. K., którą to właściwość już raz zmieniono postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 30 czerwca 2021, sygn. akt VI Ko (...). W istniejącej sytuacji procesowej zadaniem sądu karnego jest jedynie przeprowadzenie kontroli orzeczenia, które zostało wydane przez zupełnie inny – niesądowy – organ procesowy właściwy dla prowadzenia postępowania przygotowawczego. Rozstrzygnięcie poddane kontroli odwoławczej nie dotyczy żadnego z sędziów orzekających w Sądzie Rejonowym w C., a właściwość tego Sądu została określona na podstawie art. 43 k.p.k. przez sąd wyższego rzędu. Sąd występujący z wnioskiem o zmianę właściwości nie wykazał, że nie jest w stanie – bez szkody dla wymiaru sprawiedliwości – wykonać prawidłowo tego zadania. Ograniczył się jedynie do wskazania, że we wcześniejszej sprawie prowadzonej w Sądzie Rejonowym w S., a dotyczącej składającego obecnie zażalenie L. K. pokrzywdzoną była sędzia Sądu Rejonowego w C..

Okoliczność tego rodzaju nie przekonuje jednak, że w istniejącej sytuacji dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za kolejnym przekazaniem zażalenia L. K. na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Podkreślić należy, że zmiana właściwości miejscowej przewidziana w art. 37 k.p.k., jest instytucją o charakterze nadzwyczajnym i nie podlega wykładni rozszerzającej. Dotyczy to zwłaszcza podstawowej przesłanki jej stosowania, jaką jest pojęcie dobra wymiaru sprawiedliwości, które determinuje przeniesienie sprawy, gdy cały sąd jest

niewłaściwy do orzekania, a także wtedy, gdy zachodzą obawy o bezstronność sądu właściwego. W realiach tej sprawy trudno dopatrzeć się okoliczności mogących rodzić obawę co do bezstronności i obiektywizmu sędziów Sądu Rejonowego w C..

Jak podkreślono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r. IV KO 22/18, *„tej ostatniej nie można upatrywać każdorazowo w podniesieniu wobec sędziego prowadzącego inne postępowania przez stronę niezadowoloną z ich przebiegu lub treści kończącego orzeczenia – zarzutu niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień i skierowania go do organów ścigania. Prowadziłoby to bowiem w konsekwencji do stworzenia swego rodzaju pozaustawowego sposobu sterowania przez strony właściwością miejscową sądów”*.

Zauważyć też trzeba, że sytuacja w niniejszej sprawie nie dotyczy jeszcze etapu merytorycznego orzekania o odpowiedzialności karnej. Natomiast etap kontroli postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego jest stadium na tyle wczesnym, że rola Sądu ogranicza się jedynie do skontrolowania zakresu, zasadności i kompletności czynności przeprowadzonych przez organy ścigania – w kontekście zarzutów zażalenia.

Wniosek przedstawiony przez Sąd Rejonowy w C. nie zawiera w istocie przekonujących argumentów wskazujących na to, że ten Sąd nie jest w stanie przeprowadzić takiej kontroli prokuratorskiego postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa w sposób obiektywny i bezstronny. Natomiast podnoszone we wniosku relacje personalne mogą zostać uwzględnione w drodze wykorzystania innych instytucji procesowych niż mająca wyjątkowy charakter możliwość zmiany właściwości przewidziana w art. 37 k.p.k.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.